

Latvijas Bankas noteikumu projekta "Speciālā vadītāja amata kandidāta atlases kārtība" anotācija

Nosaukums	Speciālā vadītāja amata kandidāta atlases kārtība
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Kredītiestāžu likuma 116. panta 1. ¹ daļa un 131. panta trešā daļa, Kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību darbības atjaunošanas un noregulējuma likuma 42. panta 1. ¹ daļa, Krājaizdevu sabiedrību likuma 26. panta ceturtā daļa, Finanšu instrumentu tirgus likuma 100. ⁷ panta 1. ¹ daļa, Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likuma 35. panta 1. ⁴ daļa, Segto obligāciju likuma 65. panta otrā daļa
Mērķis un būtība	Kredītiestāžu likumā, Kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību darbības atjaunošanas un noregulējuma likumā, Krājaizdevu sabiedrību likumā, Finanšu instrumentu tirgus likumā, Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likumā un Segto obligāciju likumā likumdevējs ir noteicis speciālo vadītāju apstiprināšanas ieteikšanai tiesai vai iecelšanai amatā gadījumus un šo speciālo vadītāju darbības aspektus, tai skaitā ietvēris deleģējumu Latvijas Bankai noteikt speciālā vadītāja amata kandidāta atlases un tā piemērotības izvērtēšanas kārtību un šādai izvērtēšanai nepieciešamo informāciju. Minētie likumi paredz šādus speciālos vadītājus, kuru kandidātus ieteikšanai tiesai apstiprina vai amatā iecel Latvijas Banka: 1) kredītiestādes likvidatora amata kandidāts, kuru apstiprina ieteikšanai tiesai Kredītiestāžu likumā noteiktajā gadījumā; 2) kredītiestādes pilnvarnieka amata kandidāts, kuru iecel Kredītiestāžu likumā noteiktajā gadījumā; 3) krājaizdevu sabiedrībā ieceltās personas amata kandidāts, kuru iecel Krājaizdevu sabiedrību likumā noteiktajā gadījumā; 4) kredītiestādes un ieguldījumu brokeru sabiedrības īpašā vadītāja un kredītiestādes un ieguldījumu brokeru sabiedrības pilnvarnieka amata kandidāts, kuru iecel Kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību darbības atjaunošanas un noregulējuma likumā noteiktajā gadījumā; 5) centrālā vērtspapīru depozitārija pilnvarnieka amata kandidāts, kuru iecel Finanšu instrumentu tirgus likumā noteiktajā gadījumā; 6) fonda likvidatora – Latvijas Bankas ieceltās personas – amata kandidāts, kuru iecel Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likumā noteiktajā gadījumā; 7) īpašā administratora amata kandidāts, kuru iecel Segto obligāciju likumā noteiktajā gadījumā.

	Turklāt minētie likumi nosaka konkrētu profesiju pārstāvjus, kuri var uzņemties speciālā vadītāja amata pienākumu pildīšanu – tie ir zvērināti advokāti, zvērināti revidenti un komercsabiedrības, kuru pamatnodarbošanās veids ir audita pakalpojumi (turpmāk – zvērinātu revidentu komercsabiedrība). Šobrīd ir spēkā un minēto deleģējumu noteikt īpašā administratora amata kandidāta segto obligāciju programmas pārvaldīšanai atlases kārtību izpilda Latvijas Bankas 2024. gada 25. novembra noteikumi Nr. 345 "Īpašā administratora amata kandidāta atlases kārtība" (turpmāk – Noteikumi Nr. 345), savukārt pārējos gadījumos šāds deleģējums būs spēkā no 2025. gada 1. decembra. Ņemot vērā minēto, Latvijas Banka ir izstrādājusi noteikumu projektu "Speciālā vadītāja amata kandidāta atlases kārtība" (turpmāk – noteikumu projekts), kas nosaka visu speciālā vadītāja amata kandidātu, kurus apstiprina ieteikšanai tiesai vai ieceļ amatā normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos, atlases un kandidāta piemērotības izvērtēšanas kārtību un šādai izvērtēšanai nepieciešamo informāciju (turpmāk – kandidātu atlases process). Noteikumu projekts pēc pieņemšanas aizstās Noteikumus Nr. 345. Lai Latvijas Banka varētu pieņemt lēmumu par atbilstošāko kandidātu speciālā vadītāja amatam, nepieciešama arī Latvijas Zvērinātu advokātu padomes (turpmāk – Advokātu padome), Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijas (turpmāk – Revidentu asociācija) un citu profesionālo apvienību pārstāvju (piemēram, Mediācijas padomes), Maksātnešpējas kontroles dienesta un tiesībsargājošo iestāžu (turpmāk visi nozaru pārstāvji kopā – iesaistītās puses) aktīva iesaiste kandidātu atlasē un informācijas sniegšanā par kandidātiem. Līdz ar to, lai nodrošinātu atbilstošu speciālā vadītāja amata kandidātu atlasē, ievērojot likumdevēja noteikto deleģējumu, nepieciešams izdot noteikumus.
Legitīmais mērķis	Noteikumu projekts paredz informācijas iegūšanu par speciālā vadītāja amata kandidātiem, lai Latvijas Bankai būtu pietiekamas iespējas izvēlēties amatam atbilstošāko kandidātu. Papildus Latvijas Banka iegūs informāciju arī no Finanšu ministrijas uzturētās informācijas sistēmas. Saskaņā ar Revīzijas pakalpojumu likuma 35.¹ pantā noteikto Finanšu ministrija veic zvērinātu revidentu un zvērinātu revidentu komercsabiedrību revīzijas pakalpojumu kvalitātes kontroli. Iegūtos datus Finanšu ministrija apkopo tās uzturētā informācijas sistēmā. Savukārt Latvijas Banka, pamatojoties uz starpresoru

	vienošanos ar Finanšu ministriju, var iegūt datus no ministrijas uzturētās informācijas sistēmas. Speciālā vadītāja amata kandidātu atlases procesā Latvijas Banka iegūs šādus datus: - novērtējumu par zvērināta revidenta un zvērinātu revidentu komercsabiedrības iekšējās kvalitātes kontroles sistēmas vides funkcionalitāti prakses līmenī; - Finanšu ministrijas zvērinātam revidentam un zvērinātu revidentu komercsabiedrībai piemērotajām sankcijām, ja tādas ir piemērotas. Konkrētais datu apjoms, ko Latvijas Banka iegūs no Finanšu ministrijas uzturētās informācijas sistēmas, veicinās izpratni par konkrētā zvērināta revidenta un zvērinātu revidentu komercsabiedrības darbību. Vienlaikus Latvijas Banka norāda, ka iegūtie dati tiks vērtēti kopsakarā ar pārējo informāciju, kas tiks iegūta kandidātu atlases procesā, nevis atrauti no tās. Noteikumu projekta pieņemšana ir nepieciešama (tai ir leģitīms mērķis), lai tiktu aizsargātas ieguldītāju un kreditoru intereses, izveidojot pārskatāmus speciālā vadītāja amata kandidātu atlases kritērijus un nosakot vērtējamās informācijas apjomu. Noteikumu projekts skaidri nosaka iesaistīto pušu lomu speciālā vadītāja amata kandidātu atlases procesā. Lai arī noteikumu projektā noteiktās prasības iesaistītajām pusēm rada papildu slogu, attiecīgi nosakot pienākumu koordinēt kandidātu pieteikšanos un sniegt Latvijas Bankai konkrēta satura informāciju, tomēr Latvijas Bankas ieskatā šādas prasības tikai veicinās kvalitatīvāku kandidātu atlasī. Turklāt iesaistītās puses noteikumu projektā noteiktos pienākumus veiks ne biežāk kā vienu reizi gadā. Vienlaikus noteikumu projektā ietvertais regulējums veicinās potenciālo ieguldītāju un kreditoru uzticību Latvijā noteiktajam regulējumam. Latvijas Bankas ieskatā speciālā vadītāja amata kandidātu atlases pārskatāmība ir arī galvenais sabiedrības ieguvums attiecībā pret iesaistīto pušu likumisko interešu ierobežojumu. Līdz ar to noteikumi tiek izdoti ieguldītāju un kreditoru interešu aizsardzībai.
Samērīgums	Normatīvie akti speciālajam vadītājam nosaka plašas pilnvaras sabiedrību un ieguldījumu fondu likvidācijas vai sabiedrību pārvaldības jomā. Tādēļ Latvijas Bankas izvēlētajam kandidātam jābūt pietiekami pieredzējušam, kvalificētam un ar skaidru pasākumu plānu attiecīgās sabiedrības vai ieguldījumu fonda likvidācijas vai sabiedrības pārvaldīšanas procesa vadīšanai. Turklāt speciālajam vadītājam ir jārīkojas ieguldītāju un kreditoru interesēs. Noteikumu projektā ietvertās prasības veicinās

	šā mērķa, proti, atlasīt atbilstošāko kandidātu, kurš var efektīvi īstenot normatīvajos aktos speciālajam vadītājam noteiktās tiesības un pienākumus, sasniegšanu. Līdz ar to noteikumu projekts ir piemērots leģitīmā mērķa sasniegšanai. Atbilstošākais veids, kā noteikt juridiski saistošu kārtību Latvijas Bankai un iesaistītajām pusēm speciālā vadītāja amata kandidātu atlasei, ir izdot noteikumus. Citas alternatīvas, piemēram, ieteikumi, šā jautājuma noregulēšanai un vienotu prasību noteikšanai nebūtu efektīvas, jo tās nebūtu juridiski saistošas iesaistītajām pusēm, līdz ar to tas varētu apgrūtināt nepieciešamās informācijas iegūšanu un atbilstošas speciālā vadītāja amata kandidātu atlases veikšanu. Noteikumu projektā noteiktās prasības ir samērīgas attiecībā pret iesaistīto pušu likumisko interešu ierobežojumu, jo normas ir veidotas tā, ka iesaistītajām pusēm ir tikai jāorganizē pieteikšanās amatam, nevis pašām jāvērtē kandidāti atbilstoši noteikumu projektā noteiktajiem kritērijiem. Noteikumu projekts paredz pienākumu iesaistītajām pusēm sniegt Latvijas Bankai noteikta satura informāciju, piemēram, informāciju par piemērotajiem disciplinārsodiem, kandidātu kvalifikāciju u. c. Noteikumu projekts neparedz pienākumu iesaistītajām pusēm vākt vai apkopot tādu informāciju, kas nav to rīcībā. Latvijas Bankai iesniedzamo konkrētā satura informāciju iesaistītās puses iegūst, izpildot konkrētās nozares darbību regulējošās prasības. Noteikumu projektā noteiktās prasības ir samērīgas arī pret speciālā vadītāja amata kandidātiem, ņemot vērā, ka pieteikšanās amatam ir paša kandidāta brīva izvēle. Turklāt iegūstamās informācijas apjoms ir tāds, lai gūtu priekšstatu par kandidāta kvalifikāciju, pieredzi, reputāciju un organizatoriskajām iespējām nodrošināt speciālā vadītāja amata pienākumu veikšanu. Savukārt speciālā vadītāja amata kandidātu viedokļu apkopošana un aicināšana uz pārrunām ir nozīmīgs atlases procesa posms, lai gūtu pēc iespējas pilnīgāku priekšstatu par kandidāta spēju izpildīt normatīvajos aktos noteiktos pienākumus un realizēt savas tiesības. Respektīvi, noteikumu projekts kopumā un tajā ietvertās tiesību normas atbilst samērīguma principam, jo, pirmkārt, ar noteikumu projekta ieviešanu tiek sasniegts leģitīmais mērķis (ieguldītāju un kreditoru interešu un sabiedrības labklājības aizsardzība kopumā). Otrkārt, nav iespējams pēc būtības īstenot ieguldītāju un kreditoru interešu aizsardzību ar citiem līdzekļiem, kā arī nepastāv tādi alternatīvi līdzekļi, kas sasniegtu leģitīmo mērķi tādā pašā
--	---

	kvalitātē. Treškārt, sabiedrības labums no noteikumu projektā ietverto prasību piemērošanas būs lielāks par nelielu papildu slogu un resursu ieguldījumu, kas iesaistītajām pusēm varētu rasties ar uzliktajiem pienākumiem, un tos atsver sagaidāmie ilgtermiņa ieguvumi stabilāka finanšu sektora veidā.
Spēkā stāšanās	Noteikumu spēkā stāšanās paredzēta 2025. gada 1. decembrī.
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Nav ietekmes uz Latvijas Bankas budžetu.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	Salīdzinājumā ar spēkā esošajiem Noteikumiem Nr. 345 noteikumu projekts neparedz izmaiņas administratīvā sloga un izmaksu kontekstā.
Saistītie dokumenti	Ar noteikumu projektu saistītie dokumenti: 1) Kredītiestāžu likums; 2) Kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību darbības atjaunošanas un noregulējuma likums; 3) Krājaizdevu sabiedrību likums; 4) Finanšu instrumentu tirgus likums; 5) Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likums; 6) Segto obligāciju likums; 7) Noteikumi Nr. 345.
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Nav nepieciešama.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	Noteikumu projekts tiks publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļas "Tiesību akti" apakšsadaļā "Sabiedrības līdzdalība", un sabiedrības pārstāvjiem būs iespēja izteikt iebildumus un priekšlikumus par noteikumu projektu. Vienlaikus par noteikumu projektu un notiekošo sabiedrības līdzdalību iebildumu un priekšlikumu sniegšanai tiks informēta Latvijas Finanšu nozares asociācija, Revidentu asociācija, Advokātu padome, Maksātnespējas kontroles dienests, Finanšu ministrija un Tieslietu ministrija. Pēc sabiedrības līdzdalības noteikumu projekts tiks iesniegts izskatīšanai Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē.
Saskaņošanas rezultāti	Informācija tiks aktualizēta pēc sabiedrības līdzdalības noslēguma.